

УДК 378.018.43:004.77:[37.016:81'243]
DOI: 10.24144/2524-0609.2021.48.127-132

Дроздова Вероніка Вячеславівна

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри іноземних мов
Хмельницький національний університет
м.Хмельницький, Україна
ehorova@ukr.net

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-2367-8784>

Рогульська Оксана Олександрівна

доктор педагогічних наук, доцент
доцент кафедри іншомовної освіти та міжкультурної комунікації
Хмельницький національний університет
м.Хмельницький, Україна
oxana.rogulska@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-5603-0274>

Рудницька Катерина Валеріївна

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри іноземних мов
Хмельницький національний університет
м.Хмельницький, Україна
karudik29@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-9644-8226>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗВО

Анотація. У статті розглянуто використання проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови в ЗВО. На основі вивчення педагогічної, психологічної та методичної літератури, програмно-методичної документації ЗВО та досвіду практичної роботи, виявлено, що питання використання проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови в ЗВО не є достатньо дослідженим. Зазначено, що технологія проектного навчання уможливує створення педагогічних умов для подальшого розвитку креативних здібностей та якостей особистості студента, необхідних для творчої професійної діяльності в майбутньому, що і зумовлює актуальність дослідження. Мета статті полягає у висвітленні теоретичних основ та особливостей використання проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови в ЗВО. Для вирішення питання, що постало в науковій розвідці, були застосовані теоретичні (аналіз наукових джерел, педагогічної, психологічної літератури та навчально-методичних матеріалів, порівняння) та емпіричні (анкетування, бесіди, тестування, узагальнення педагогічного досвіду, інтерв'ювання, спостереження) методи дослідження з метою розуміння проблеми та виявлення труднощів, пов'язаних з використанням інноваційних технологій, а саме, проектних технологій, у процесі дистанційного навчання іноземної мови. Виявлено, що існує проблема, пов'язана із недостатнім професіоналізмом у використанні інноваційних технологій в умовах дистанційного навчання з боку викладачів, що негативно впливає на ефективність, продуктивність та рівень викладання, та недостатнім вмінням, з боку студентів, спілкуватися в інформаційному середовищі. Обґрунтовано, що проектна технологія дозволяє навчити студентів здобувати знання самостійно, активізувати їх, вміти використовувати отриману інформацію для вирішення нових пізнавальних та практичних завдань.

Ключові слова: інноваційні технології; дистанційне навчання; іноземна мова; проектні технології навчання, ЗВО.

Вступ. Світові тенденції інтеграції та глобалізації суспільства визначають нові пріоритети розвитку освіти в Україні. Ключовим завданням освітньо-виховної діяльності ЗВО є досягнення найвищої якості підготовки майбутніх фахівців із розвиненим умінням оцінювати ситуацію, швидко адаптуватися до стрімких змін, у відповідності до стандартів національного та світового ринку праці, застосовувати отримані знання на практиці, готових до активної професійної та соціальної діяльності, бути комунікабельним та вмотивованим на успіх.

«Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років» має стратегічну мету, а саме: «забезпечити відповідність змісту освіти потребам і викликам сучасного суспільства, створити умови для постійного оновлення змісту освіти, перетворити освіту на рушій економіки знань» [1]. Основні положення та напрямки розвитку освіти в нашій державі містяться у нормативно-правових документах України. Національна стратегія розвитку освіти в Україні

на 2012 – 2021 роки [2] передбачає процес інформатизації освіти, створення умов для розвитку сучасних засобів навчання; Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007- 2015 роки» [3] формування комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, широке використання інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах життя.

Зазначене акцентує увагу на пошуку сучасних ефективних інноваційних технологій навчання, які є методично обґрунтованими та досконало продуманими. Реалії сьогодення сприяють швидкому переходу до інформаційного суспільства, в якому об'єктами та результатами діяльності стають інформаційні ресурси та знання. За таких умов, альтернативною формою отримання знань, що набула вже широкого розповсюдження в Україні й за її межами, є дистанційне навчання, яке, в свою чергу, є найбільш перспективною, гуманістичною формою освіти, що зорієнтована на індивідуалізацію навчання. На нашу думку, саме

технології проектного навчання, в межах дистанційної освіти, уможливають створення педагогічних умов для подальшого розвитку креативних здібностей та якостей особистості студента, необхідних для творчої професійної діяльності в майбутньому, що і зумовлює актуальність нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій виявив, що методичними положеннями про технології навчання та інноваційні педагогічні технології, проблемами розвитку інноваційних педагогічних технологій, їх використанню у практиці навчання опікуються такі відомі науковці, як В.Беспалько, Р.Гуревич, І.Дичківська, М.Кларін, Н.Ничкало, О. Пометун, Г.Селевко, С.Сисоєва, В. Сластьонін, В. Химинець та ін.); проблемам інформатизації освіти приділяють увагу: В.Биков, Б.Гершунський, А.Гуржий, О.Єршов, Л.Карташова, В.Лапінський, В.Ягупов та ін.; питанням, присвяченим інформаційним технологіям у навчанні та результативності їхнього застосування займаються В.Іванова, А.Каленський та ін.; різні аспекти комп'ютеризації освіти досліджували: А.Ашеров, Ю.Жук, О.Торубара, О.Яцюк та ін.; у роботах Ф.Медведева, К.Гребеннікова, В.Сидоренко, Н.Тверезовської та ін. розглянуті питання застосування сучасних комп'ютерних технічних засобів та програмного забезпечення; використання мультимедійних технологій у навчальному процесі висвітлені в працях М.І.Жалдака та ін.; використання інтернету в процесі навчання та методичні аспекти дистанційного навчання досліджували В.Гравіт, Е.Девтерова, Д.Дунюшкін, В.Кухаренко, А.Маматов, Т.Олійник та ін.); вагомий внесок у вивчення питання використання проектних технологій становлять роботи Дж.Дьюї, Ю.Горелова, В.Гузєєва, Л.Забродської, У.Кіплатрика, Н.Моревої, О.Онопрієнко, І.Підласого, С.Полат, Л.Хорунжої та ін., визначення понять, що пов'язані із проектними технологіями, подано в дослідженнях Г.Ісаєвої, О.Коляди. Зазначені вище науковці відмічають той факт, що використання інноваційних технологій сприяє підвищенню ефективності процесу навчання; створює умови для дистанційної освіти та самоосвіти. Однак, аналіз науково-педагогічної літератури та практичний досвід засвідчують, що питання використання проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови в ЗВО не є достатньо дослідженими.

Отже, **метою статті** є висвітлення теоретичних основ та особливостей використання проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови в ЗВО.

Для вирішення питання, що постало в нашій науковій розвідці, були застосовані наступні **методи дослідження**: теоретичні – аналіз наукових джерел, педагогічної, психологічної літератури та навчально-методичних матеріалів, порівняння; емпіричні – анкетування, бесіди, тестування, узагальнення педагогічного досвіду, інтерв'ювання, спостереження використано з метою виявлення можливостей доступу до мережі Інтернет, труднощів, пов'язаних з використанням сучасних засобів комунікації, мотивація щодо використання інноваційних технологій, а саме, проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Дистанційне навчання є індивідуалізованим процесом засвоєння знань, умінь, навичок та способів пізнавальної діяльності, що відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного суб'єктів навчання у спеціалізованому середовищі, останнє створене на базі сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Хмельницький національний

університет використовує Moodle для реалізації навчального процесу.

Беручи до уваги умови сьогодення (глобальна економічна криза, що зумовлена пандемією, як результат, масові звільнення, що спричиняють жорстку конкуренцію на ринку праці), вимагають від ЗВО забезпечити всебічний розвиток особистості майбутнього фахівця, сприяти розкриттю потенціалу останнього, сформувати готовність для самостійної взаємодії з інноваційним світом.

Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інноваційні технології навчання, здобувати повноцінну освіту. Саме інноваційні технології є невичерпним джерелом пізнавальної активності студентів, розвитку їхніх творчих здібностей, умінь та навичок, інтересів та інших інтелектуальних чинників. За словами І. Дичківської, інноваційне навчання – зорієнтоване на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна діяльність, яка ґрунтується на оригінальних методиках розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [4].

В дистанційній освіті процес навчання орієнтує тих, хто навчається, на творчий пошук інформації, вміння самостійно набувати необхідні знання та вміння застосовувати їх у вирішенні практичних завдань з використанням інноваційних технологій. Такі засоби дистанційного навчання, як дискусійні форуми, електронні обговорення засвоєного матеріалу, проектні технології тощо створюють нове навчальне середовище, що посилює мотивацію до навчання [5].

Загальновідомим є той факт, що наразі навчання в ЗВО відбувається переважно онлайн, отже, основними джерелами викладання є: використання мережі Інтернет, електронних розробок та підручників, мультимедійні лекції та відеопрезентації, навчання по Скайпу, в Zoom тощо, листування із залученням соціальних мереж (Telegram, Viber, What's up тощо) та електронних скриньок. Таким чином, кожен викладач може організувати навчальний процес за допомогою мобільних пристроїв, комп'ютера або ноутбука та безпроводної мережі або кабелю.

Однак, існує проблема, що пов'язана із недостатнім професіоналізмом у використанні інноваційних технологій в умовах дистанційного навчання з боку викладачів, що негативно впливає на ефективність, продуктивність та рівень викладання, та недостатнім вмінням, з боку студентів, спілкуватися в інформаційному середовищі.

Для нашого дослідження вважаємо за необхідне з'ясувати взаємозв'язки між схожими поняттями: «технологія», «педагогічна технологія», «інноваційна технологія». Поняття «технологія» (від грец. *techne* – майстерність, мистецтво і *logos* – наука, вчення) у прямому перекладі означає «вчення про майстерність». На думку С. Пальчевського [6, с. 393], найпоширенішим є визначення технології як «систематичний метод планування, застосування й оцінювання всього процесу навчання й засвоєння знань шляхом обліку людських і технічних ресурсів та взаємодії між ними для досягнення найефективнішої форми освіти». Вивчення науково-педагогічної літератури щодо трактування поняття «педагогічна технологія» показало, що існує понад триста тлумачень. У нашому дослідженні ми послуговуємося універсальним визначенням, яке пропонує М. Ярмаченко і трактує педагогічну технологію як «сукупність засобів і методів відтворення теоретично обґрунтованих процесів навчання і виховання, що дозволяють успішно реалізувати поставлену освітню мету». Зазначимо, що думки науковців збігаються у тракту-

ванні змісту поняття, проте одні вчені розглядають його в однині, інші у множині. Так, в Енциклопедії освіти (за ред. В. Кременя) «педагогічні технології – це технології, які забезпечують перетворення педагогічного процесу в освітній установі на цілеспрямовану діяльність усіх його суб'єктів» [7].

Для формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови у майбутніх фахівців будь-якого профілю найбільш ефективними є педагогічні технології, спрямовані на інноваційне навчання. На думку багатьох учених [8, с. 45], таке навчання характеризується: новими цінностями (важливість особистості студента); зміною мети навчання (провідною метою стає взаємозв'язок між інтелектуальним і моральним розвитком, формування особистості, як готової до змін, самонавчання, саморозвитку); новою структурою соціальних зв'язків між учасниками навчального процесу (встановлення відносин співробітництва, взаємопідтримки, взаємонавчання) і новим типом організації навчальної діяльності (провідна роль творчих і продуктивних компонентів, а не репродуктивних). Провідними функціями інноваційного навчання науковцями визначено такі: інтенсивний розвиток особистості студента й викладача; демократизація їхньої спільної діяльності та спілкування; гуманізація навчально-виховного процесу; орієнтація на творче викладання і активне навчання й ініціатива студента у формуванні себе як майбутнього професіонала; модернізація засобів, методів, технологій і матеріальної бази навчання, що сприяють формуванню інноваційного мислення майбутніх професіоналів [9, с. 47].

У нашій науковій розвідці ми використовуємо класифікацію І. Підласого, який, у свою чергу, відносить до інноваційних технологій інтерактивні технології, технології проектного навчання й комп'ютерні технології [10, с.210-212].

Маємо зазначити, що проектні технології або метод проектів не є абсолютно новими у світовій педагогічній практиці, оскільки витоки знаходимо ще в кінці 19 – початку 20 століття. Фундамент зазначеної технології був закладений американським філософом й педагогом Дж. Дьюї, а також його учнем У. Х. Кілпатріком. Наразі метод проектів використовується у навчальних закладах США, Великої Британії, Ізраїлю, Німеччини, Бельгії, Фінляндії та інших країнах. У нашій країні також є певний досвід застосування зазначеної технології у закладах професійної освіти.

Розглянемо саме поняття «проект». Проект, метод проектів – «навчально-практична діяльність, що має певні освітні цілі; включає дослідження та вирішення проблем, використання різних матеріалів, планується та використовується учнями та вчителями за умов, близьких до реальних. Проект – це сукупність комплексних дій, спрямованих на розв'язання конкретної проблеми в певному місці, за певний період часу. Основними характеристиками проекту є те, що він передбачає конкретні результати, має інноваційний характер. Це метод пошуку, місток між ідеєю та її кінцевим втіленням» [11, с.678].

Г.Ісаєва зазначає, що проектування – це особливий тип інтелектуальної діяльності, відмінною особливістю якої є перспективна орієнтація на практично спрямоване дослідження. Отже, це мисленнєве конструювання та практична реалізація того, чого ще немає, але може бути. У проектуванні мають місце два чинники: мислення і практична діяльність [12, с.5].

Н. Ковальчук [13, с.3] акцентує на тому, що проектні технології здійснюються за схемою: мотивація – пошук – дослідження – практичне використання

– оцінювання власної діяльності. Навчальні проекти можуть мати дослідницький, творчий, ігровий, інформаційний характер. У зв'язку з цим проектна технологія, на думку автора, передбачає використання сукупності дослідницьких, пошукових, творчих методів і прийомів навчання. Позитивним моментом у проектній технології є те, що в ній чітко виражена тенденція до інтеграції у навчання багатьох дисциплін.

Г.Селевко дає своє тлумачення поняття, а саме: «Метод проектів – це комплексний навчальний метод, який дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість виявити самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності» [14, с.198].

Означена технологія передбачає високу вмотивованість студентів, а тому вона базується на їхньому пізнавальному інтересі. Мета проектної технології – навчити студентів логічно мислити, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, приймати самостійні рішення, розв'язувати завдання, залучаючи для цього знання з різних наук, а також розвинути здатність прогнозувати результати своєї діяльності. Досягнення мети передбачає активне оволодіння знаннями, навичками та вміннями, формування предметних компетенцій і творчих здатностей суб'єктів пізнання. Учасники проекту розв'язують певні завдання, а саме:

- когнітивні (пізнання навколишньої дійсності; вивчення способів вирішення проблем, оволодіння навичками роботи з теоретичними джерелами інформації, науковим інструментарієм й технологіями);
- організаційні (набуття навичок самостійної роботи, вмінь ставити перед собою мету, планувати й коригувати власну діяльність, приймати відповідальні й виважені рішення);
- креативні (становлення вмінь проектувати, моделювати й конструювати діяльність);
- комунікативні (розвиток навичок групової роботи, виховання толерантності, формування культури спілкування, публічного виступу тощо).

В основі методу проектів лежить особистісно орієнтований підхід до навчання іноземної мови, адже проектна діяльність дозволяє студенту розкрити свій творчий потенціал, виявити фантазію, пізнавальну самостійність, дослідницькі здібності, а також розвиває його комунікативно-когнітивну компетентність як основну мету навчання [15, с.36].

Робота над проектом є творчим процесом. Студенти, активно взаємодіють один з одним, здійснюють пошукову діяльність для вирішення особистісно значущої проблеми. Це вимагає від них перенесення вже набутих знань, навичок і вмінь у новий контекст навчально-пізнавальної діяльності, в результаті чого розвивається креативна компетенція як показник високого рівня володіння іноземною мовою. У ході виконання проекту засобами іноземної мови розв'язуються проблемні завдання, що дозволяє суб'єктам пізнання імпліцитно долати мовний і психологічний бар'єр. Творчо працюючи над проектом, кожен студент, навіть із низьким рівнем володіння іноземною мовою і психологічно менш активний, отримує можливість виявити власну ініціативу, фантазію, креативність, когнітивну активність і самостійність у розв'язанні проблем. Таким чином, метод проектів спрямований на розвиток творчого мислення студентів, вміння не лише запам'ятовувати й відтворити інформацію, а й застосовувати її на практиці. Для вирішення ключової проблеми, студенти повинні оволодіти певними когнітивними й комунікативними навичками та вміннями (різнобічно опрацювати

матеріал тексту: виокремлювати основну думку, знаходити ключову інформацію, здійснювати аналіз, виводити знання, робити умовиводи, робити узагальнення, формулювати висновки; вести дискусію, відстоювати власну думку, чітко й лаконічно висловлювати свою позицію тощо) [16, с. 147]. З іншого боку, успіх означеного проекту багато в чому залежить від умінь викладача створювати такі умови діяльності, які стимулюють формування когнітивних, комунікативних, організаційно-діяльнісних і креативних навичок та вмінь студентів.

Маємо зауважити, що проектні технології знімають певну психологічну напругу, оскільки між студентом та викладачем (суб'єктивні відносини) стає електронний ресурс (об'єктивні відносини).

Проектна робота є цінним способом реального використання комунікативних умінь, набутих в аудиторії. На відміну від традиційного вивчення мови, де всі завдання підготовлені викладачем, проектна

робота покладає відповідальність за власне навчання на самих студентів. Проекти мотивують, стимулюють, уповноважують та захоплюють, що сприяє впевненості студентів, самоповазі та самостійності, а також удосконаленню мовленнєвих умінь студентів, поглибленню знань з предмета і розвитку пізнавальних здібностей. Проектна робота незалежно від того, інтегрується вона в орієнтований на вміння тематичний блок чи вводиться як окрема послідовність видів роботи при більш традиційному підході, вимагає багатоетапного розвитку для досягнення успіху.

Для студентів різних спеціальностей можна рекомендувати такі типи проектів:

- текстові проекти, які спонукають студентів до використання автентичних англійських текстів на спеціальні теми для дослідної роботи, створення рекламної продукції, написання статті для журналу тощо.

Текстові проекти Magazine

To lead up to this project, ask students to brainstorm types of magazines and what sections they would find within them. Explain that you will be creating a class magazine over the next couple of days and ask students to pick a topic from the board (depends on a major!) Students are divided into teams (three members in each). Get the students team to appoint an editor who will oversee the article writing and delegate work to the pairs.

Have several different types of magazines at hand for the students to look at (depends on a major!). Initially, ask them to brainstorm with their partners and get ideas about what they'd like to write about. When they feel ready, they can attempt a first draft which the teacher will correct. For the final copy they can cut out pictures from the magazines available and personalize their pages. The editor will then be in charge of collecting the articles and as a team they can choose a title for their magazine. This project is very beneficial as it requires students to discuss with their partners in English and write an article.

Survey

Survey project means the students can leave the class to go out and find their data. There are infinite topics for surveys and questionnaires so put the class into groups and let them decide what they would like to survey. Give them some examples such as: unemployment, branding, insurance.

Ensure that your students have discussed and written out their questions (usually at least 10) relevant to their survey. Once they have been corrected send them out for an hour to research their topic or to ask people.

When they are ready with the material they have collected, they can then decide how to present their information, as graphs, paragraphs, pamphlet or poster. At the end of the project, all groups will have to present their findings to the class and discussions can be started according to the topics.

- проекти кореспондентського характеру, які містять листування, обмін електронними повідомленнями між студентами і потенційними роботодавцями або ж між студентськими групами з різних університетів. Ефективність такого типу проектів може бути далі підвищена, якщо проект базується на мережі Інтернет, що пропонує такі інструменти: електронна пошта, веблогінг (або «блогінг») – інструмент, що дозволяє публікувати інформацію та надавати негайний доступ до неї своїм колегам або ж усій мережі), онлайнві дискусії і чати;

- проекти-зустрічі, що дають можливість студентам контактувати з носіями мови, які можуть поділитися своїм досвідом роботи у професійній сфері (напр., міжкультурні непорозуміння у професійному середовищі, професійний кодекс поведінки в англійських країнах тощо) [17].

Змінюються також і функції викладача в методі проектів. З одного боку, йому відводиться роль координатора, експерта й додаткового джерела інформації, з іншого - підвищується його роль в організації проектної роботи, що вимагає від нього набору компетенцій, якими він має володіти для успішної реалізації студентами педагогічного завдання. До таких компетенцій варто віднести наступні: когнітивну (розвиток ментальних здібностей опрацювання інформації); діагностичну (вивчення стану особистос-

ті та колективу); проектувальну (визначення напрямів навчально-пізнавальної роботи); організаційську (налаштування студентів на виконання проекту); комунікативну (встановлення контакту в колективі); рефлексивну (вміння аналізувати особисту діяльність) [17].

Найвагомішою перевагою використання проектних технологій є гарантований успішний результат, оскільки студенти долучаються до розв'язання певної задачі, обміну інформацією, створення та обговорення ідей, що і є результатом проектної роботи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, проектна технологія дозволяє не стільки надавати студентам суму тих чи інших знань, скільки навчити їх здобувати знання самостійно, активно виводити їх, вміти користуватися отриманою інформацією для вирішення нових пізнавальних та практичних завдань. Студенти набувають комунікативних й когнітивних навичок та вмінь, що допомагає їм навчатися користуватися дослідницькими методами: збирати необхідну інформацію, аналізувати та структурувати її, висувати гіпотези, робити висновки тощо. Перспективи подальших наукових розробок полягають у дослідженні ефективності використання проектних технологій у процесі навчання іноземної мови для окремих спеціальностей.

Список використаної літератури

1. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо розроблення Державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій на основі компетентнісного підходу» від 26.04.2012р. № 522. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0522736-12> (дата звернення: 10.03.2021).
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf (дата звернення: 11.03.2021).
3. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007- 2015 роки» від 9.01.2007 р. № 537-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16#Text> (дата звернення: 15.03.2021).
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
5. Єгорова В.В. Розвиток ключових компетентностей науково-педагогічних працівників у системі методичної роботи вищого навчального закладу: дис. ...канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2011. 288 с.
6. Пальчевський С. С. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Каравела, 2007. 576 с.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / гол. ред В.Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
8. Современные технологии в высшем профессиональном образовании : учебно-метод. пособие / Э.Н.Беломестнова и др.; Томск: изд-во Томского политех. ун-та, 2011. 129 с.
9. Лаврентьев Г.В., Лаврентьева Н.Б. Инновационные обучающие технологии в профессиональной подготовке специалистов. Барнаул: изд-во Алтайского гос. ун-та, 2002. 146 с.
10. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Київ: Слово, 2004. 616 с.
11. Яременко В., Сліпущко О. *Новий тлумачний словник української мови*. 42000 слів: У 4-х томах. Київ: Б.в., 1998. Т.3. С. 912.
12. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1415/> (дата звернення: 11.03.2021).
13. Ковальчук Л. О. Міжпредметні зв'язки у вивченні хіміко-технологічних дисциплін в економічному бізнес-коледжі: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2002. 20 с.
14. Селевко Г.К. Современное бразовательные технологии. Москва: Народное образование, 1998. 256 с.
15. Боровкова М.В. Проектная методика как форма инновационного обучения иностранным языкам. *Инновационные технологии в методике преподавания иностранного языка: социокультурная компетенция учителя* : материалы IV Всероссийского семинара (9 ноября 2009 г.). Екатеринбург : Урал. гос. пед. ун-т, 2010. С.36–41.
16. Дудкевич Н. Н. Использование инновационных форм и методов обучения в ВУЗе (на примере иностранного языка). *Интерактивные инновационные методы обучения студентов иностранным языкам*: материалы междунар. науч.-практ. конф., проводимой в рамках программы Темпус IV (6–8 октября 2010 г.). Витебск: УО «ВГУ им. П. М. Машерова», 2010. С.145–148.
17. Рудніцька К.В. Формування професійної мовної компетентності майбутніх фахівців економічного профілю у вищих навчальних закладах: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2015. 315 с.

References

1. Nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy «Pro zatverdzhennya metodychnykh rekomendatsiy shchodo rozroblennya Derzhavnykh standartiv profesiyno-tekhnichnoyi osvity z konkretnykh profesiy na osnovi kompetentnisnoho pidkhodu» vid 26.04.2012r. № 522 [Order of the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine «On approval of guidelines for the development of State standards of vocational education in specific professions on the basis of the competence approach» from 26.04.2012. № 522.]. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0522736-12> [in Ukrainian].
2. Natsional'na stratehiya rozvytku osvity v Ukraini na 2012 – 2021 [National Strategy for the Development of Education in Ukraine for 2012 – 2021]. http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy «Pro osnovni zasady rozvytku informatsiynoho suspil'stva Ukrainy na 2007- 2015 roky» vid 9.01.2007 r. № 537-V [Law of Ukraine «On the basic principles of development of the information society of Ukraine for 2007-2015» of January 9, 2007 № 537-V.]. <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16#Text> [in Ukrainian].
4. Dychkiv's'ka, I.M. (2004). *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi* [Innovative pedagogical technologies]. Akademvydav. [in Ukrainian].
5. Yehorova, V.V. (2011). *Rozvytok klyuchovykh kompetentnostey naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv u systemi metodychnoyi roboty vyshchoho navchal'noho zakladu* [Development of key competencies of scientific and pedagogical workers in the system of methodical work of higher educational institution] [Unpublished Candidate dissertation]. Kyiv. [in Ukrainian].
6. Pal'chev's'kyy, S.S. (2007). *Pedahohika* [Pedagogy]. Karavela. [in Ukrainian].
7. Kremen', V. (Ed.). (2008). *Entsyklopediya osvity* [Encyclopedia of Education]. Yurinkom Inter. [in Ukrainian].
8. Belomestnova, Ye.N. (2011). *Sovremennye tekhnolohyy v vysshem professyonal'nom obrazovanii* [Modern technologies in higher professional education]. Izd-vo Tomskoho polytekh. un-ta. [in Russian].
9. Lavrent'ev, H.V., & Lavrent'eva, N.B. (2004). *Innovatsyionnye obuchayushchye tekhnologii v professyonal'noy podgotovke spetsyalistov* [Innovative learning technologies in professional training]. Altay State university. [in Russian].
10. Pidlasyi, I.P. (2004). *Praktychna pedahohika abo try tekhnolohiyi* [Practical pedagogy or three technologies]. Slovo. [in Ukrainian].
11. Yaremenko, V., & Slipushko, O. (1998). *Novyy tлумачnyy slovnyk ukrayins'koyi movy. 42000 sliv: U 4-kh tomakh. Tom 3* [New explanatory dictionary of the Ukrainian language. 42,000 words: In 4 volumes. Volume 3]. B.v. [in Ukrainian].
12. Isayeva, H. *Metod proektiv – efektyvna tekhnolohiya navchannya* [Project method – effective learning technology]. <https://osvita.ua/school/method/technol/1415/> [in Ukrainian].
13. Koval'chuk L.O. (2002). *Mizhpredmetni zvyazky u vyvchenni khimiko-tekhnologichnykh dystsyplin v ekonomichnomu biznes-koledzhi* [Interdisciplinary links in the study of chemical and technological disciplines in economic business college] [Extended abstract of Candidate dissertation]. Volodymyr Hnatyuk Ternopil State Pedagogical University. [in Ukrainian].
14. Selevko, H.K. (1998). *Sovremennye obrazovatel'nye tekhnolohyy* [Modern educational technologies]. Narodnoe obrazovanye. [in Russian].
15. Borovkova, M.V. (2010, November 9). *Proektnaya metodika kak forma innovatsyionnoho obucheniya inostrannym yazykam* [Project methodology as a form of innovative teaching of foreign languages]. *Proceedings of the All-Russian seminar – Innovatsyionnye tekhnolohyy v metodyke prepodavaniya ynostrannogo yazyka: sotsyokul'turnaya kompetentsyya uchytelya* [Innovative technologies in the methodology of foreign language teaching: socio-cultural competence of teachers] (pp.36–41). Ural State Pedagogical University. [in Russian].
16. Dudkevych, N.N. (2010). *Ispol'zovanye innovatsyionnykh form i metodov obucheniya v VUZe (na primere inostrannogo yazyka)* [The use of innovative forms and methods of teaching in higher education (on the example of a foreign language)]. *Proceedings of International Scientific-Practical Conference – Interaktivnye innovatsyionnye metody obuchenyya studentov inostrannym yazykam* [Interactive innovative methods of teaching students foreign languages] (145–148). VHU im.P.M.Masherova. [in Russian].

17. Rudnits'ka, K.V. (2015). Formuvannya profesinyoi movnoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv ekonomichnoho profilyu u vyshchych navchal'nykh zakladakh [Formation of professional language competence of future specialists of economic profile in higher educational institutions] [Unpublished Candidate dissertation]. Khmelnytsky. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 14.04.2021 р.

Стаття прийнята до друку 20.04.2021 р.

Drozdova Veronika

PhD (in Pedagogical Sciences), Associate Professor
Foreign Languages Department
Khmelnytsky National University
Khmelnytsky, Ukraine

Rogulska Oxana

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Foreign Language Education and Intercultural Communication Department
Khmelnytsky National University
Khmelnytsky, Ukraine

Rudnitska Kateryna

PhD (in Pedagogical Sciences), Associate Professor
Foreign Languages Department
Khmelnytsky National University
Khmelnytsky, Ukraine

**FEATURES OF USING PROJECT-BASED TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF DISTANCE
FOREIGN LANGUAGE LEARNING AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**

Abstract. The purpose of the article is to analyze the use of project-based technologies in the process of distance learning of a foreign language at higher education institutions. Based on the study of pedagogical, psychological and methodological literature, programmes and methodological documentations of higher education institutions and practical experience it was found that the use of project-based technologies in the process of distance learning of a foreign language at higher education institutions has been insufficiently studied. It has been noted that the technology of project-based learning allows the creation of pedagogical conditions for further development of a student's creative abilities and personal traits, essential for successful professional activity in the future, which determines the relevance of the study. Theoretical (analysis of scientific sources, pedagogical, psychological literature, educational and methodical materials, comparison) and empirical (questionnaire, interviews, testing, generalization of pedagogical experience, observation) research methods were used to solve the tasks in order to understand the problem and identify difficulties associated with the use of innovative technologies, namely, project-based technologies, in the process of distance learning of a foreign language. The purpose of the article is to highlight the theoretical foundations and features of the use of project-based technologies in the process of distance learning of a foreign language at higher education institutions. It has been found that there is a problem associated with lack of professionalism in the use of innovative technologies in distance learning by teachers, which negatively affects the efficiency, productivity and level of teaching, as well as lack of ability on the part of students to communicate in the information environment. It is substantiated that the project-based technology allows to teach students to acquire knowledge independently, to activate them, to be able to use the obtained information for solving of new cognitive and practical problems.

Key words: innovative technologies; distance learning; foreign language; project-based learning technologies, higher education institutions.